

[S. Munk.]

Lovforslags Bestemmelser om Aflæggelse af Læreprøver vil efter min Mening komme til at betyde en væsentlig Højnelse af de unge Menneskers faglige Kvalifikationer. Thi der findes i vor Tid en Mængde Specialvirksomheder, hvor Kontrol er absolut nødvendig. Jeg nævner til Eksempel den store Cykle- og Automobilindustri, en mindre Virksomhed som Skrivemaskinebranchen og sidst, men ikke mindst den under stærk Udvikling værende Radioindustri. Der er disse enkelte Felter, hvor der kun undtagelsesvis burde kunne uddannes Lærlinge, men hvor det dog er en Kendsgerning, at man for visse Virksomheders Vedkommende netop i særlig Grad beskæftiger Lærlinge, der i de fleste Tilfælde er ganske uegnede til at udføre Arbejde indenfor Jernindustrien, den Dag de bliver afskediget fra deres Lærested.

Hvis man tvivler paa, at det sidste, jeg her har sagt, skulde være rigtigt — i disse Brancher som for øvrigt i adskillige andre —, saa anmoder jeg blot ærede Medlemmer om at undersøge de arbejdsløses store Skare, og man vil erfare, at langt den største Del af disse ulykkeligt stillede Mennesker netop er de ganske unge. Jeg har i min 9-aarige Virksomhed i Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse haft rig Lejlighed til at konstatere netop dette, og det er et Faktum, at man i Hundredevis af Tilfælde ikke en Gang har kunnet anvende den Arbejdskraft, man selv siger at have udlært, men øjeblikkelig har afskediget den paagældende ved Læretidens Udløb og erstattet dem med nye saakaldte Lærlinge.

Det er ikke ualmindeligt indenfor Jernindustrien at finde Arbejdspladser, hvor der overhovedet ikke beskæftiges voksne Arbejdere, men 10—12, ja, i enkelte Tilfælde 20—25 Lærlinge. Naturligvis medfører dette, at disse Virksomheder paafører de samvittighedsfulde og for de unge Menneskers Uddannelse omhyggelige Arbejdsgivere — hvoraf der dog heldigvis endnu er en Del — en Smudskonkurrence ved stadig at spekulere i billig Arbejdskraft, og jeg kan ikke tænke mig, at det skulde være det ærede Medlem Hr. Pitzners Mening at ville beskytte Arbejdsgivere, der saaledes for simpel Vindings Skyld, uden Hensyn til den unge Mands Fremtid og uden Hensyn til Samfundet i øvrigt, blot udnytter den opvoksende Ungdom.

Der er altsaa her, som anført, ved Rationaliseringen sket en Udvikling i ugunstig Retning for Uddannelsesmulighederne,

og til at raade Bod paa dette anser jeg de to nævnte Bestemmelser i Lovforslaget for at være af meget stor Værdi, selv om jeg i øvrigt maa mene, at man i visse Tilfælde vil faa Brug for den Dispensationsret, der er givet med Hensyn til Aflæggelse af Læreprøven. Det vil sandsynligvis ikke være nødvendigt i mange af vore gode Virksomheder, hvor Lærlingen jo netop maa gennemgaa en Turnus og lære at betjene de forskellige Maskiner og Værktøjer, at aflægge denne Læreprøve, men det vil blive af overordentlig stor Værdi for de mange unge i de Specialvirksomheder, som jeg her har nævnt nogle ganske faa Eksempler paa.

Til Slut skal jeg ganske kort opholde mig ved Spørgsmaalet om Lærlingevoldgift i Sager, hvor det drejer sig om, at den paagældende Arbejdsgiver har ladet det mangle paa en tilbørlig Uddannelse af Lærlingen. Selv om dette Lovforslag gennemføres, hvad jeg oprigtigt haaber, saa vil der alligevel Tid efter anden være Tilfælde, hvor Læremesteren har forsømt at give den unge Mand en ordentlig Uddannelse, og her vil jeg da gerne udtale som min Mening, at der burde fastsættes kraftigere Bestemmelser for, hvad der i saa Fald vilde ske. Thi det er meget godt, at Arbejdsgiveren kan dømmes til at betale den unge Mand en Erstatning for manglende Uddannelse, men denne Erstatning vil sjældent eller aldrig staa i rimeligt Forhold til det Indtægtstab, som Lærlingen lider, fordi den naturlige Konsekvens af, at der bliver tilkendt ham en Erstatning paa nogle faa Hundrede Kroner, maa være det, at han fortsætter Læren i længere Tid, hvorved han mister den Indtægt, han skulde have erhvervet som ung Svend, og som jo ligger væsentlig højere, specielt indenfor den store Jernindustri, end Lærlingelønnen selv i hans sidste Læreaar.

Jeg vilde have sat Pris paa, at der var Mulighed for at idømme en saadan Arbejdsgiver, der gentagne Gange havde ladet det mangle paa tilbørlig Uddannelse, en Fængselsstraf, eller at der blev truffet kraftige Bestemmelser med Hensyn til, hvad der skulde ske i den Anledning, thi den Forsømmelse, vedkommende har begaaet, er i Virkeligheden af samvittighedsløs Natur og betyder for det unge Menneske, at han har spildt en hel Del Aar af sin Ungdom, altsaa netop den Tid, hvor han er mest modtagelig for den Lærdom, der skal gøre ham egnet til at klare sig i hele Resten af Livet.

Men selv om der nu ikke er indføjet nogen saadan Bestemmelse, finder jeg dog, at man maa være tilfreds med det fore-